

HODNOTÍCÍ ZPRÁVA O ČINNOSTI ČESKÉHO NÁRODNÍHO KOMITÉTU GEODETICKÉHO A GEOFYZIKÁLNÍHO ZA ROK 2003

1. ÚVOD

Rok 2003 byl pro Český národní komitét geodetický a geofyzikální (ČNKGG) zvláště významný, zejména pro jeho funkci reprezentovat členství České republiky v Mezinárodní unii geodetické a geofyzikální (IUGG – International Union of Geodesy and Geophysics). Tato skutečnost se odráží nejen ve všech aktivitách Komitétu a jeho členů vyvíjených v roce 2003, ale je výrazně podtržena především tím, že rok 2003 byl rokem konání 23. valného shromáždění IUGG v Sapporu ve dnech 30.6.-11.7.2003.

IUGG je čistě vědeckou organizací založenou k podpoře a koordinaci studia fyzikálních, chemických a matematických vlastností Země a jejího prostředí v prostoru. Tyto studie zahrnují tvar Země; její tíhové a magnetické pole; dynamiku Země jako celku a jejích částí; vnitřní strukturu Země, skladbu a tektoniku; vznik magmatu; vulkanismus a tvorbu hornin; hydrologické cykly včetně sněhu a ledu; fyziku a chemii oceánů; atmosféru, ionosféru magnetosféru a vztahu Slunce a Země a analogické problémy spojené s Měsícem a ostatními planetami. Aktivity Unie zahrnují studium Země pomocí umělých družic a ostatních technik pro umístění přístrojů ve velkých výškách.

IUGG je členskou organizací ICSU (International Council for Science) a sdružuje 7 specializovaných vědeckých asociací – Mezinárodní asociaci geodézie (IAG), Mezinárodní asociaci seismologie a fyziky zemského nitra (IASPEI), Mezinárodní asociaci vulkanologie a chemie zemského nitra (IAVCEI), Mezinárodní asociaci geomagnetismu a aeronomie (IAGA), Mezinárodní asociaci meteorologie a atmosférických věd (IAMAS), Mezinárodní asociaci hydrologických věd (IAHS) a Mezinárodní asociaci fyzikálních věd o oceánu (IAPSO).

2. ČNKGG

Předsednictvo ČNKGG pracovalo v roce 2003 ve složení: RNDr. Vladimír Čermák, DrSc. (předseda), Doc.RNDr. Otakar Zikmunda, CSc. (místopředseda), RNDr.Ing. Petr Holota, DrSc. (tajemník). Představiteli ČNKGG (národními korespondenty) v jednotlivých asociacích byli: RNDr.Ing. Petr Holota, DrSc. (IAG), RNDr. Jaroslava Plomerová, DrSc. (IASPEI), Doc.RNDr. Jiří Vaněk, DrSc. (IAVCEI), RNDr. Pavel Hejda, CSc. (IAGA), Doc.RNDr. Otakar Zikmunda, CSc. (IAMAS), Ing. Josef Hladný, CSc. (IAHS). Česká republika nemá představitele v IAPSO.

ČNKGG má svou internetovskou stránku <http://pecny.asu.cas.cz/CNCGG/>, která je umístěna na serveru Geodetická observatoře VÚGTK. Stránka poskytuje informace o poslání a činnosti Komitétu, o práci IUGG a jejích členských asociací, uvádí aktuální zprávy, zpřístupňuje zápisy z jednání Komitétu, nabízí prostor pro řadu dalších informací a je obecně pomůckou, která dnes přirozeně náleží k práci organizace jakou Komitét je. Obsahuje také kontaktní adresy jednotlivých členů Komitétu.

Prostřednictvím internetovské stránky a současně také přímo e-mailem je v Komitétu pravidelně (jednou měsíčně) rozšiřováno elektronické periodikum (IUGG E-Journal) docházející do sekretariátu ČNKGG z úřadu generální sekretářky IUGG.

3. SCHŮZE ČNKGG

Na počátku roku, 5. března 2003, ČNKGG uspořádal svou členskou schůzi. Předseda na ní shrnul aktivity Komitétu v uplynulém období. Vrátil se ke svému dopisu členům Komitétu z 25.3.2002 a také ke Zprávě o činnosti ČNKGG v roce 2002. Připomenul, že ČR platí od roku 2000 členský příspěvek v IUGG ve výši dvou tzv. jednotek a zmínil se rovněž o korespondenčním hlasování ve věci členství Nigerie a Černé Hory v Unii. V úvodu schůze byla presentován i nový exemplář ročenky IUGG.

Hlavní část schůze byla však věnována přípravě ČNKGG na 23. valné shromáždění IUGG v Sapporu. Komitét projednal své zastoupení na zasedáních Rady (Councilu) IUGG při této příležitosti a také zastoupení na zasedáních Rad jednotlivých členských asociací IUGG. Pro jmenované zástupce ČNKGG byly vyhotoveny pověřovací dopisy. Komitét se také věnoval řadě praktických otázek

spojených s 23. valným shromážděním, mezi nimi i velikostí české účasti, optimalizací cestovních nákladů apod.

Na schůzi pak zazněly informace o činnosti sekci ČNKGG. Přednesli je národní dopisovatelé v jednotlivých asociacích IUGG. K této části schůze se se svým vystoupením připojili i zástupci Geografické služby AČR, která v rámci NATO a ve své oblasti zájmu řeší některé vědecké problémy globální geodézie. Na schůzi byla kladně hodnocena technická spolupráce s Geografickou službou při vydávání vědeckých publikací.

Na schůzi Komitétu jako host vystoupil i předseda Českého národního komitétu geologických věd (ČNKGV) a hovořil o záměru vyhlásit jeden z příštích roků „Rokem planety Země“. Iniciativa vychází ze strany presidenta IUGS (International Union of Geological Sciences) a je inspirována blížícím se výročím Mezinárodního geofyzikálního roku. ČNKGG záměr a s ním spojené další kroky obecně podpořil. Je připraven zapojit se do iniciativy IUGS v okamžiku, kdy bude zveřejněna její konkrétnější podoba.

Ze schůze byl pořízen zápis datovaný 14.3.2003. Zápis byl v kopii zaslán RZS AV ČR a je také vystaven na internetovské stránce Komitétu.

4. XXIII. VALNÉ SHROMÁŽDĚNÍ IUGG V SAPPORU

Valné shromáždění IUGG je vrcholnou událostí této vědecké organizace. Koná se jednou za 4 roky. V jeho rámci se scházejí také všechny členské asociace Unie. 23. valné shromáždění IUGG se konalo pod heslem „*State of the Planet: Frontiers and Challenges*“, které bylo možné vidět i na řadě poutačů na hlavních třídách města Sappora. Registrovalo se na něm 4151 účastníků ze 74 zemí světa.

23. valné shromáždění bylo oficiálně zahájeno *za osobní přítomnosti japonského císařského páru*, císaře Akihita a císařovny Mičiko. Japonský císař při té příležitosti všechny účastníky oslovil v obsažnějším pozdravném projevu, který přednesl ve své mateřštině. Projev byl simultánně tlumočen a obsahoval delší a poměrně konkrétní pasáže věnované významu geovědních výzkumů a vědy obecně pro současnou společnost a lidstvo. Pozdravný dopis valnému shromáždění zaslal také *japonský ministerský předseda* Junichiro Koizumi.

Program valného shromáždění zahrnoval množství specifických součástí, zejména vlastní vědecká jednání (nejčastěji symposia a workshopy), jednání Rady a exekutivy IUGG, jednání rad a exekutivy jednotlivých členských asociací, pracovní jednání vědeckých složek Unie a členských asociací, zahrnoval i množství dalších tématických zasedání, porad a celou řadu doprovodných akcí.

5. JEDNÁNÍ RADY IUGG NA VALNÉM SHROMÁŽDĚNÍ IUGG V SAPPORU

Rada IUGG v Sapporu zasedala celkem třikrát. Za ČNKGG byl na tato jednání delegován předseda Komitétu RNDr. Vladimír Čermák, DrSc. Na druhém zasedání Rady 4.7.2003 jej zastupoval RNDr. Ing. Petr Holota, DrSc., sekretář Komitétu. Zasedání měla následujícím program:

1) Úterý, 1.7.2003

- 1.1 Zahájení, úvodní slovo a předložení pověřovacích dokumentů
- 1.2 Přijetí programu
- 1.3 Schválení zápisu z 22. valného shromáždění IUGG v Birminghamu (v roce 1999)
- 1.4 Zpráva nominační komise (vlastní volby proběhly až na 3. schůzce)
- 1.5 Otázky členství, přijetí nových členů a změny ve členství (výsledky viz níže)
- 1.6 Navrhované změny ve statutu
- 1.7 Představení uchazečů o pořádání 24. valného shromáždění IUGG v roce 2007 (Melbourne a Perugia, volba proběhla na 3. schůzce)

ad 1.5) Noví členové a změny ve členství:

Kolumbie	- přijata jako člen v kategorii 1
Indonésie	- snížení kategorie ze 3 na 1
Arménie	- přijata jako přidružený člen
Peru	- znovupřijato jako přidružený člen
Maroko	- změna do kategorie přidruženého člena
Srbsko a Černá Hora	- změna do kategorie přidruženého člena
Nigérie	- změna do kategorie přidruženého člena

- Francie - změna kategorie z 8 na 7
- Pakistan - změna do kategorie přidruženého člena
- Bosna a Hercegovina - přijata jako přidružený člen
- Albánie - přijata jako přidružený člen
- Mauritius - přijat jako přidružený člen

2) *Pátek, 4.7. 2003*

- 2.1 Zprávy představitelů jednotlivých asociací IUGG: IAG (reorganizace asociace), IAGA, IAHS, IAMAS, IAPSO, IASPEI, IAVCEI
- 2.2 Přehled mezi-asociačních organizací (GeoRisk, GTF, CMG, SEDI, IGY+50)
- 2.3 Vztahy IUGG se zvláštními komisemi ICSU (FAGS, iniciativa SHWB)
- 2.4 Vztahy IUGG s komisemi a komitétu ICSU (obnovy styčných pracovníků): SCAR, IGBP, SCL/ILP, SCOR, SCOPE, COSTED, SCOSTEP, COS/PAR, SCOWAR
- 2.5 Vztahy IUGG s mezinárodními a jinými organizacemi: Kartografický úřad OSN, ICAO, PAIGH, IPGH, UNESCO, WMO, OMM
- 2.6 Zpráva finanční komise, přehled hospodaření za období 1999-2003, přehled členství jednotlivých zemí
- 2.7 Předložení a přijetí rozpočtu na období 2004-2007
- 2.8 IUGG cíle a vize (zpráva o výsledcích dotazníkové akce, návrh národní komise USA)

3) *Středa, 9.7. 2003*

- 3.1 Volby nových představitelů IUGG (president, vicepresident, generální sekretář, pokladník, členové byra, členové finanční komise IUGG)
- 3.2 Volba pořadatele a místa konání příštího 24. valného shromáždění IUGG v roce 2007
- 3.3 Předložení, diskuse a přijetí resolucí IUGG
- 3.4 Závěr

ad 3.1) Výsledky voleb představitelů IUGG:

- President: Uri Shamir (Israel)
- Vicepresident: Tom Beer (Austrálie)
- Generální sekretář: Jo Ann Joselyn (USA.)
- Pokladník: Aksel Hansen (Dánsko)
- Členové byra: A. Tealeb (Egypt), H. Gupta (Indie), Y.T. Chen (Čína)
- Členové finanční komise IUGG: M. Hamlin (UK), D. Jackson (USA), B. Kennett (Australie), K. Suyehiro (Japonsko), J. Vilas (Argentina)

Pro doplnění jsou níže uvedeny i nejdůležitější výsledky voleb představitelů v jednotlivých asociacích Unie (vždy president a generální sekretář) pro období 2003-2007:

Mezinárodní asociaci geodézie:

G. Beutler (Švýcarsko), C.C. Tscherning (Dánsko)

Mezinárodní asociace geomagnetismu a aeronomie:

C. Barton (Australie), B. Hultqvist (Švédsko)

Mezinárodní asociace hydrologických věd:

K. Takeuchi (Japonsko); Askew (Elect) (Švýcarsko), P. Hubert (Francie)

Mezinárodní asociace meteorologie a atmosférických věd:

M. MacCracken (USA.), R. List (Kanada)

Mezinárodní asociace fyzikálních věd o oceánu:

S. Imawaki (Japonsko), F. Camfield (USA.)

Mezinárodní asociace vulkanologie a chemie zemského nitra:

O. Navon (Israel), S. McNutt (USA.)

Mezinárodní asociace seismologie a fyziky zemského nitra:

E.R. Engdahl (USA.); P. Suhadolc (Itálie)

ad 3.2) Jako místo konání příštího, tj. 24. valného shromáždění IUGG byla vybrána Perugia, Itálie. Termín bude upřesněn později.

ad 3.3) Resoluce IUGG přijaté na 23. valném shromáždění IUGG jsou vystaveny na internetovských stránkách IUGG, tj. na <http://www.IUGG.org>.

Poznámka: Podklady, materiály, zápisy a další dokumentace k projednávaným bodům na zasedáních Rady IUGG v Sapporu jsou uloženy u předsedy ČNKGG a jsou rovněž k dispozici na internetovských stránkách IUGG.

6. ČLENSKÉ ASOCIACE UNIE A VALNÉ SHROMÁŽDĚNÍ V SAPPORU

6.1. Mezinárodní asociace geodézie (IAG)

Na jednáních Rady IAG na 23. valném shromáždění IUGG v Sapporu ČNKGG zastupoval RNDr. Ing. Petr Holota, DrSc.

V Sapporu byla završena více než čtyřletá série postupných kroků vedoucích k celkové reorganizaci IAG. IAG vstoupila do období 2003-2007 jako organizace, která kompletně změnila svou strukturu. Kromě přímého zastoupení vědeckých komisí IAG, tj.

1. komise (Reference Frames),
2. komise (Gravity Field),
3. komise (Earth Rotation and Geodynamics) a
4. komise (Positioning and Applications)

ve výkonném výboru IAG nová struktura umožňuje i přímé zastoupení tzv. služeb IAG v exekutivě asociace. Jedná se o:

- International GPS Service (IGS)
- International VLBI-Service (IVS)
- International Laser Ranging Service (ILRS)
- International Gravimetric Bureau (BGI)
- International Geoid Service (IGeS)
- International Center for Earth Tides (ICET)
- International Earth Rotation and Reference System Service (IERS)
- Permanent Service for Mean Sea Level (PSMSL)
- Time Section of the Internat. Bureau of Weights and Measures (BIPM)
- International DORIS Service

Zcela novou složkou IAG je v novém období *Projekt IGGOS* (Integrated Geodetic and Geodynamic Observing System). Je považován za „vlajkovou loď“ IAG. Má široký záběr a značný význam pro celý obor geodézie.

IAG ve své struktuře také nově ustavila *Mezikomisní komitét pro teorii - ICCT* (Inter-Commission Committee on Theory). Je mu přiřazována velká důležitost. IAG do poradního výboru ICCT jmenovala také Dr. P. Holotu (VÚGTK).

Současně a velmi reálně se rýsuje i ustavení *Mezikomisního komitétu pro geodetické standardy a Mezikomisního komitétu pro planetární geodézii*. Nově formovanou složkou IAG je také odbor pro vnější vztahy (*Communication and Outreach Branch*). Jeho včlenění do struktury IAG odpovídá současným trendům a konceptům v řízení celé Unie.

Změny uskutečněné v IAG se dotkly i konceptu členství v této asociaci. Nově bylo ustanoveno individuální členství. Je spojeno s ročním poplatkem USD 50. Členství v IAG se tak skládá z členství účastnických zemí a členství jednotlivců. V této souvislosti je vhodné připomenout, že za svou činnost v IAG získala řada českých vědeckých pracovníků v oboru geodézie již v minulém období statut kandidáta členství v IAG a v několika případech i čestný titul „a Fellow of the IAG“. Úsilí českých geodetů je zřetelně viditelné v práci složek IAG.

IAG při příležitosti 23. valného shromáždění IUGG přijala 6 rezolucí. Týkají se měření tlaku na oceánickém a mořském dně, modelování slapových jevů, projektu IGGOS, rezolucí přijatých Mezinárodní astronomickou unií, interoperability a ochrany signálů globálních navigačních

družicových systémů a monitorování Země radarovou interferometrií založenou na technologii InSAR.

Na jednání IAG na 23. valném shromáždění bylo přítomno 339 registrovaných účastníků. Z české republiky se jednání IAG aktivně zúčastnili 4 zástupci. Mezi autory přednesených příspěvků byli ale i další čeští vědečtí pracovníci z oboru geodézie.

Do budoucího období IAG vstupuje s vědomím, že globální navigační systémy budou představovat mnohem víc nežli pouze GPS, že družicové projekty CHAMP, GRACE, GOCE budou významným stimulem vědecké činnosti v následujících 10 letech, že realizace projektu IGGOS bude vyžadovat ještě značné úsilí, že Měsíc a planety se v daleko větší míře stanou objektem geodetického průzkumu a konečně, že také vztah k veřejnosti a vzdělání v oboru je významným podnětem pro práci IAG. Všechny tyto akcenty lze plně akceptovat i pro práci v našem domácím prostředí.

Volby do funkcí v nové struktuře IAG proběhly s předstihem, tj. před 23. valným shromážděním IUGG v Sapporu. Jejich výsledky byly vyhlášeny již 20.3.2003 a jsou následující:

President:	G. Beutler (Švýcarsko)
Vicepresident:	M.S. Sideris (Kanada)
Generální sekretář:	C.C. Tscherning (Dánsko)
President 1. komise (Reference Frames):	H. Drewes (SRN)
President 2. komise (Gravity Field):	C. Jekeli (USA)
President 3. komise (Earth Rotation and Geodynamics):	V. Dehant (Belgie)
President 4. komise (Positioning and Applications):	C. Rizos (Austrálie)
Členové širšího zastoupení:	L.P. Fortes (Brazílie), C. Merry (Jižní Afrika)
Zástupci služeb:	R. Neilan (USA), M. Rothacher (Švýcarsko), H. Schuh (Rakousko)
President odboru pro vnější vztahy (COB):	J. Ádám (Maďarsko)
President Mezikomisního komitétu pro teorii (ICCT):	P. Xu (Japonsko)
Předseda Projektu IGGOS:	Ch. Reigber (SRN)

Další podrobnosti o české účasti ve vědeckém programu IAG na 23. valném shromáždění IUGG uvádí Cestovní zpráva VÚGTK č.j. 24-1466/2003 ze 14.7.2003.

Resoluce IAG přijaté na 23. valném shromáždění IUGG, stejně tak jako i další dokumentace o jednáních Rady a exekutivy IAG v Sapporu, a výsledcích voleb do funkcí v IAG je dostupná na internetových stránkách IAG, tj. na <http://www.gfz.ku.dk/~iag/>

Příští Vědecké shromáždění IAG se bude konat v Cairns (North Queensland) v Austrálii ve dnech 22.-26.8.2005.

6.2. Mezinárodní asociace geomagnetismu a aeronomie (IAGA)

Na konferenci delegátů IAGA na 23. valném shromáždění IUGG v Sapporu ČNKGG zastupoval RNDr. Pavel Hejda, CSc. Konference se sešla ke dvěma zasedáním. Na prvním zasedání v pondělí 30.6.2003 byly předneseny zprávy o činnosti výkonného výboru za uplynulé dva roky, o činnosti organizace (pořádaná symposia apod.) a zpráva nominační komise o přípravě voleb.

Volba výkonného výboru byla na programu druhé konference delegátů. Presidentem IAGA byl zvolen Charles Barton z Austrálie, místopředsedy Yohsuke Kamide (Japonsko) a Eigil Friis-Christensen (Dánsko), do výboru byl zvolen i RNDr. Jan Laštovička, DrSc. (ÚFA AV ČR). Schváleno bylo osm rezolucí. Pro nás má význam zejména rezoluce vyjadřující podporu regionální spolupráci při měření změn magnetického pole na sekulárních bodech. Na pořadu byl také program IAGA Scientific Assembly 2005, které se bude konat v Toulouse (Francie) ve dnech 18-29.7.2005 a příprava akcí u příležitosti padesátého výročí Mezinárodního geofyzikálního roku, tzv. Electronic Geophysical Year (eGY). Ty jsou připravovány v součinnosti s ostatními asociacemi IUGG.

V divizi V byla schválena zásadní reorganizace této divize. Z dosavadních osmi pracovních skupin byly vytvořeny tři skupiny, a to WG V-OBS (pozorování geomagnetického pole – observatoře, terénní měření, satelity), WQ V-DAT (sběr a zpracování dat) a WG V-INT (analýzy a interpretace dat.)

6.3. Mezinárodní asociace seismologie a fyziky zemského nitra (IASPEI)

Na jednáních Rady IASPEI na 23. valném shromáždění IUGG v Sapporu ČNKGG zastupovala RNDr. Jaroslava Plomerová, DrSc.

IASPEI organizovala s dalšími asociacemi 7 společných symposiích (JSS01 – JSS06), na řadě dalších se podílela, organizovala 5 vlastních symposií (SS01-05) a 5 workshopů (SW01-05). Asociace

byla aktivní i v pořádání asociovaných mítinků – celkem 29. Jedním z nich bylo i zasedání řídicí Rady *Mezinárodního seismologického centra (ISC)*. Za předsednictví Prof. A. Dziewonského Rada zvolila na následující šestileté období zástupce GFÚ AV ČR (Dr. J. Plomerovou) do šestičlenného výkonného výboru ISC. Česká seismologie se tak bude moci ještě více podílet na programu a řízení chodu tohoto vrcholného seismologického centra.

Na plenárním zasedání byli na následující čtyřleté období zvoleni prezidentem asociace E.R. Engdahl (USA) a generálním sekretářem P. Suhadolc (Itálie). Příští zasedání IASPEI v roce 2005 se uskuteční v Chile.

Na valného shromáždění v Sapporu byla také uspořádána slavnostní *recepce ke 40. výročí založení International Heat Flow Commission*. Účastnili se přední představitelé IUGG. Odezněla řada projevů dřívějších i současných představitelů komise. Při této slavnostní příležitosti se dostalo veřejného uznání i Dr. V. Čermákovi (GFÚ AV ČR), který jako předseda v komisi řadu let působil.

Kritika organizace valného shromáždění: Autoři posterů neměli určeno, kdy budou k dispozici u posterů, což ve svém důsledku vedlo k tomu, že se nedařilo ve větší míře u posterů diskutovat, což je snad právě účelem.

6.4. Mezinárodní asociace pro meteorologii a atmosférické vědy (IAMAS)

Na jednáních IAMAS na 23. valném shromáždění IUGG v Sapporu ČNKGG zastupoval RNDr. Tomáš Halenka, CSc. Zúčastnil se dvou zasedání Rady (30.6. a 8.7.2003), podrobný program viz <http://www.IAMAS.org/>. Program byl rozdělen do dvou jednacích dnů (večerů) s ohledem na časové možnosti (zprávy z jednotlivých komisí) a stanovy (volby nových představitelů).

V úvodu byly předneseny zprávy o výsledcích 22. valného shromáždění IUGG v Birminghamu (1999) a o jednáních výkonného výboru v Innsbrucku (2001). Rovněž odstupující prezident Prof. Huw C. Davies a generální tajemník Prof. Roland List přednesli zprávy o činnosti za uplynulé období. Vedle zpráv předsedů jednotlivých komisí pak ještě zazněla zpráva o hospodaření, zpráva o auditu hospodaření, o shromáždění IAMAS v Innsbrucku a o přípravě a průběhu valného shromáždění v Sapporu. Byla projednána řada dalších otázek a materiálů, např. několik bodů stanov IAMAS a komisí; IAMAS Resolution on Ensuring the Integrity of the Presentation of Scientific Findings in Collective Evaluations and Assessments; The Impact of Biomass Burning Aerosols on Water Supply Locally, Regionally and Globally; Alliance for Capacity Transfer (ACT) a další.

Výsledky volby nových představitelů:

Nový prezident IAMAS:	Michael MacCracken (USA.)
Nový viceprezident IAMAS:	Guoxiang Wu (Čína)
Noví „Members at Large“:	Vladimír Ivanovici (Rumunsko), Philippe Bougeault (Francie)
Generální sekretář IAMAS:	Roland List (Kanada)
Stávající představitelé pro další období:	
Viceprezident IAMAS:	R. Vincent (Austrálie)
„Members at Large“:	Leonard A. Barrie (Kanada), Igor Mokhov (Rusko), Akimasa Sumi (Japonsko)

Příští shromáždění IAMAS se uskuteční v roce 2005 v Pekingu.

7. INICIATIVA NÁRODNÍCH DELEGÁTŮ IUGG

V rámci jednání Rady IUGG byl vznesen návrh kanadského představitele Dr. Ronalda Stewarta na projevení větší iniciativy národních delegátů ve vztahu k vedení IUGG. Tento návrh byl všeobecně podpořen a v závěrečný den jednání Rady IUGG (9.7.2003) byla svolána neformální schůzka delegátů.

Na této schůzce se jednotliví národní delegáti představili a krátce seznámili ostatní se svými návrhy a plány takovou iniciativu podporovat. Byla vyslovena potřeba zlepšit „viditelnost“ shromáždění národních delegátů a lépe koordinovat spolupráci s představiteli IUGG, padl návrh na uspořádání další schůzky, která by se konala v prvních dnech příštího valného shromáždění IUGG. Vzhledem k nedostatku času bylo dohodnuto veškeré další návrhy posílat Dr. Stewartovi písemně, který je zpracuje a bude jak v kontaktu s byrem IUGG tak i s ostatními národními delegáty.

8. DALŠÍ AKTIVITY KOMITÉTU

Členové a spolupracovníci Komitétu v uplynulém období zastávaly v IUGG řadu důležitých funkcí a aktivně se podíleli na práci jednotlivých členských asociací.

V IAG tak Dr. P. Holota (Výzkumný ústav geodetický, topografický a kartografický) vedl Speciální komisi pro matematické a fyzikální základy geodézie a působil v redakční radě časopisu *Journal of Geodesy*, který je orgánem IAG. Na valném shromáždění v Sapporu byl jmenován členem poradního výboru Mezikomisního komitétu pro teorii - ICCT.

V IAGA Dr. J. Laštovička (Ústav fyziky atmosféry AV ČR) vykonával funkci místopředsedy IAGA a zastával také funkci předsedy pracovní skupiny pro dlouhodobé trendy v mezoféře, termosféře a ionosféře. V novém období, tedy v letech 2003-2007 bude působit ve výkonném výboru IAGA. V této vědecké asociaci v uplynulém období působil i RNDr. Ivan Cupal, CSc. (Geofyzikální ústav AV ČR) jako spolupředseda pracovní skupiny pro teorii planetárních magnetických polí a geomagnetických sekulárních variací a RNDr. Eduard Petrovský, CSc. (Geofyzikální ústav AV ČR) jako spolupředseda pracovní skupiny pro magnetismus hornin.

V IAHS zastával Dr. J. Šimůnek (současně US Salinity Lab., Riverside CA, USA) funkci tajemníka Mezinárodní komise pro vztah atmosféry, půdy a vegetace.

V IASPEI vykonával Dr. V. Čermák (Geofyzikální ústav AV ČR) funkci minulého předsedy Mezinárodní komise pro tepelný tok a RNDr. Jan Šafanda, CSc. (Geofyzikální ústav AV ČR) byl zástupcem tajemníka v této komisi. Po valném shromáždění v Sapporu se automaticky stává jejím tajemníkem. Dr. J. Plomerová se v Sapporu stala členkou šestičlenného výkonného výboru Mezinárodního seismologického centra.

Vedle těchto nejvýznamnějších funkcí, které též uvádí ročenka IUGG, je ČNKGG přímo nebo prostřednictvím svých spolupracovníků funkcionářsky, případně člensky, zastoupen i v řadě dalších struktur, substruktur, komisí a pracovních skupin v jednotlivých asociacích IUGG.

V IAG tak např. česká strana úspěšně rozvíjela: spolupráci s Mezinárodní službou GPS, kontinuální sledování umělých družic v rámci mezinárodních vědeckých programů, součinnost s komisí pro globální a lokální geodetické sítě, výzkumné práce spojené s definicí výškového referenčního systému, výzkumné práce v komisí pro fundamentální konstanty, kontinuální sledování slapových variací tíže, měření pomocí absolutního gravimetru, studium parametrů orientace Země v prostoru a součinnost s Mezinárodní službou pro zemskou rotaci a referenční systém(IERS).

Na mezinárodním fóru se česká strana také aktivně účastnila řady akcí pořádaných pod patronací členských asociací IUGG. Byla rovněž významně zapojena do přípravy a zajištění řady pracovních a tématicky specializovaných zasedání. Zde je třeba jmenovat zejména 3rd IAGA Workshop on Solar Forcing of the Middle Atmosphere, který se uskutečnil 15.-18.9.2003 v Praze a také IAHS International Conference on Groundwater in Fracture Rocks, která ve stejném době proběhla rovněž v Praze.

9. ROČENKA

Počátkem října roku 2003 byl ČNKGG kontaktován úřadem generální sekretářky IUGG v souvislosti s přípravou IUGG Yearbook 2004. Dopisem byl požádán o údaje týkající se současného složení Komitétu, předsednictva, zastoupení v jednotlivých asociacích (národní korespondenti), kontaktních adres apod. Všechny žádané informace byly během října 2003 odeslány do sekretariátu IUGG.

10. ZÁVĚR

ČNKGG pracoval v roce 2003 velmi aktivně, jeho členové vykonávali řadu mezinárodních funkcí v IUGG a také v novém volebním období, tj. po 23. valném shromáždění IUGG v Sapporu, jsou zapojeni do práce jednotlivých struktur IUGG, podílejí se i na jejich řízení. Rok 2003 přinesl ČNKGG řadu nových podnětů. Vycházejí jednak z výsledků činnosti v minulém období, ale zejména pak z jednání na valném shromáždění Unie v Sapporu. Tyto podněty se týkají nejen vlastní vědecké problematiky řešené v rámci IUGG, ale zasahují také širší okruh otázek. Patří mezi ně i sociální a společenská témata dnešní doby. Nechybí mezi nimi např. otázky členského zapojení všech zemí světa do IUGG, což je důležité při současném globálním měřítku geovědních výzkumů; finanční podpora IUGG; úloha IUGG pro rozvojové země; postavení a zapojení žen v geovědách; integrální

úloha IUGG jako organizace spojující jednotlivé členské asociace apod. Úkolem je i jasné vyjádření cílu a poslání IUGG. V té souvislosti „*State of the Planet: Frontiers and Challenges*“ jako heslo pod kterým se konalo 23. valné shromáždění IUGG je pokládáno za dobrý příklad. Výsledky dosažené v minulém období jsou pro ČNKGG dobrým odrazovým můstkem pro další úspěšnou činnost.

Vzhledem k přání některých starších členů ukončit aktivní členství v ČNKGG bude na jarní schůzce v roce 2004 doplněn stav členů z mladších kolegů a posouzena změna některých představitelů ČNKGG.

V Praze dne 19. ledna 2004

RNDr. Ing. Petr Holota, DrSc.
Tajemník ČNKGG

RNDr. Vladimír Čermák, DrSc.
Předseda ČNKGG